

Sångpostillan - Juldagen

Bidrag från Bengt Pleijel
2007-11-27
Senast uppdaterad 2019-12-22

Juldagen

Jesu födelse

Tredje årgångens läsningar:

GT: Jesaja 9:2-7

Epistel: Hebr. 1:1-3

Evangelium: Lukas 2:1-20

Alternativ text: Matteus 1:18-25

Psaltarpsalm: 72:1-7

Dagens bön:

O Gud,

som till vår frälsning sänt din Son,
din härlighets utstrålning och ditt väsens rätta avbild,
ge oss nåd att öppna våra hjärtan för honom,
så att vi en dag får vara hos dig i himmelen.

Du som med Sonen och den helige Ande
lever och verkar från evighet till evighet.

Amen

Juldagen – firar vi till minne av Jesu födelse. Den infaller alltid den 25 december. Dess firande började i Rom på 330-talet som ett motdrag mot gnostiska tankar som förnekade inkarnationen (av latinets incarnare, bli kött) d.v.s man förnekade Guds människoblivande i Kristus. Det är en ros utsprungen är en älskad julpsalm, nr 113 i vår psalmbok. Thekla Knös, författarinna på 1800-talet, hittade den i någon tysk sångsamling. Hon översatte den och den vill idag vara med oss och hjälpa oss hitta rikedomarna i julens budskap. Vill du höra Bengt Pleijel predika och Anne Mette Pleijel Johnsson läsa text och sjunga? Klicka här!

Predikans text: Matteus 1:18-25

Med Jesu Kristi födelse förhöll det sig så: hans mor, Maria, hade blivit trolovad med Josef, men innan de hade börjat leva tillsammans visade det sig att hon var havande genom den helige Ande. Hennes man Josef, som var rättfärdig och inte ville dra vanära över henne, tänkte då skilja sig från henne i tysthet.

Men när han hade beslutat sig för det uppenbarade sig en Herrens ängel för honom i en dröm och sade: ”Josef, Davids son, var inte rädd för att föra henne hem som hustru, ty barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. Hon skall föda en son och du skall ge honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder.” Allt detta skedde för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: Jungfrun skall bli havande och föda en son, och man skall ge honom namnet Immanuel (det betyder: Gud med oss).

När Josef vaknade gjorde han som Herrens ängel hade befallt och förde hem sin trolovade. Han rörde henne inte förrän hon hade fött en son. Och han gav honom namnet Jesus.

Vi läser psalm 113, vers 1. Det är en ros utsprungen av Davids rot och stam, av fäderna besjungen, en ros i Juda land, en blomma skär och blid, mitt i den kalla vinter, i midnatts mörka tid.

Vi som sjöng den här psalmen under förra millenniet, sjöng då om att rosen var utsprungen av Jesse rot och stam. Vi undrade då, vem Jesse var. En del gissade på Jesaja, en del på Jesus. Nej, Jesse eller Jishaj, som han nu heter (Jes 11:1), var en obetydlig man från den obetydliga staden Betlehem. Matteus tar med honom i Jesu släkttavla, som står alldeles före vår text. Där sägs det att Oved var far till Boas och Boas till Jishaj och Jishaj till David, konungen. David var far till Salomo. (Matt 1:5-6)

Ofta hoppar vi över dessa släkttavlor i vår bibelläsning. De känns torra som telefonkataloger. Men det sjunger om tröst och hopp i dessa kapitel. Vi hör sången om hur Gud tar sig an svaga och obetydliga människor. Gud låter sig födas hit till jorden bland människor som är både häftiga och knepiga och syndiga. Många var kungar, en del av dem var maktmänniskor och om dem sägs det att de gjorde vad ont var i Herrens ögon. Där fanns flera kvinnor Tamar, Rahav och Urias hustru. Om dem berättas att de levde i äktenskapsbrott.

Poängen med Bibelns människoskildring är inte att berätta om vilka märkliga hjältar de var. Bibeln vill tala om för oss hur

fantastisk Gud är som tar sig an och kan använda sådana knepiga människor. Det gör det genast rätt hoppfullt för oss. Det berättas inte om dem för att vi ska ta oss i kragen och försöka bli som dem. De står där för att tala om för oss hur annorlunda allt kan bli när Gud får ta hand om oss och lyfta oss in i sin kärlek.

Guds folk, både i gamla och nya testamentet, liknas ibland vid träd. När trädet (av)faller blir det kvar en liten stubbe. Allt ser nu hopplöst ut. Nu är det kört, sa man. Men då händer något med stubben. (Jes 6.13, 11:1) Av Jesse rot och stam spirar fram ett nytt liv, en ros tittar fram, en blomma skär och blid. Gud gör något nytt med sitt folk.

Också vi har våra släkttavlor. Om kändisarna berättar vi gärna. Men slakten har kanske också mörka garderober, som gömmer p minnen. Fäders och mödrars missgärningar kan ha påverkat oss.

Gud använder den okände Jishaj från Betlehem. Jishaj blir far till David och av Davids släkt födes världens Frälsare. Rosen har sina rötter på gammaltestamentlig mark. Och den finns nu – mitt i vårt mörker, mitt i vår kalla vinter, där vi fryser. Barnet från Betlehem, världens frälsare startar i vår värld, i en syndig släkt, för att vrida rätt det som gått snett. Får det ske kan det bli hoppfullt också för vår släkt. Herren gör nåd med tusenden när någon vänder om till honom. Vi hittar en nystart i våra liv. (2 Mos. 6). Låt oss nu sjunga in den första versens julglädje i oss, psalm 113:1.

Vi läser psalm 113, vers 2 Om denna ros allena ljud förr Jesajas ord,
att född av jungfrun rena han frälsa skall vår jord.
Av Herrens nåd och makt
oss detta under skedde som oss profeten sagt

Rosen växer på en stjälk och stjälken har taggar. Tar man ovarsamt i stjälken känner man av taggarna. Man kan få sår i händer och det kan börja blöda.

Den förste som kände av taggarna var Josef. Matteus berättar:

Med Jesu Kristi födelse förhöll det sig så: hans mor, Maria, hade blivit trolovad med Josef, men innan de hade börjat leva tillsammans visade det sig att hon var havande genom den helige Ande.

Trolovningen var mer än förlovning. Genom trolovningen räknades de som man och hustru. De hörde ihop, men bodde inte ihop. Det äktenskapliga samlivet började först vid bröllopet. Om han dog före bröllopet räknades hon som änka.

När Josef förstår att Maria var med barn, får han en chock. Han visste att de inte legat med varandra. Alltså måste hon ha varit otrogen. Det blev en svår tid för Josef.. Det enda han kunde tänka sig var att skilja sig från Maria. Han kunde göra det på två sätt. Antingen offentligt eller i stillhet med endast ett par vittnen. Gjorde han det offentligt skulle han dra skam och vanära över Maria. Följden kunde bli att några skulle vilja stena henne.

Nu berättar Matteus om detta. Han säger att hennes man Josef, som var rättfärdig och inte ville dra vanära över henne, tänkte skilja sig från henne i tysthet.

Men då griper Herren själv in. Han sänder en ängel till Josef. Under dagen kunde han inte komma till tals med Josef (Gud har ju ibland rätt svårt att få karlar i lyssnarposition). Därför låter han ängeln komma om natten. När Josef fallit i sömn kommer ängeln honom i en dröm. Ängeln säger: Josef, Davids son, var inte rädd för att föra hem Maria som hustru, ty barnet i henne har blivit till genom den helige Ande.

Och det som ängeln säger, var ju det som Gud redan sagt genom profeten Jesaja att Jungfrun skall bli havande och föda en son.

Det skulle ske genom Herrens nåd och makt. Gud själv skulle gripa in. Gud valde att komma på detta sätt när han valde att besöka jorden för att rädda oss människor.

Låt oss nu sjunga in den andra versens julglädje i oss, psalm 113:2.

Vi läser psalm 113 vers 3. Den späda rosen fina som doftar salighet
i mörkret skall den skina, besegra dunkelhet.
Sann Gud och mänska sann,
oss arma människor frälsa
från synd och död han kan.

Rosens färg gläder ditt öga. Rosens doft får du andas in. Du stannar till, känner hur det friska livet strömmar in i dig. Här ligger så mycket tröst, glädje, kraft i dessa ord. Trosbekännelsen sjunger om detta: Avlad av den helige Ande, född av Jungfrun Maria.

Nu är det bara så, och det vet du redan, att rosen växer på en stjälk och stjälken ha taggar. Tar du klumpigt i rosens stjälk kan du få taggar i händerna. Ta därför emot rosen med varsamma händer och låt doften av himmel och salighet fylla ditt inre.

Denna lära om att Jesus är avlad av den helige Ande, är i Bibeln inte någon påträngande lära, som säger att det här måste du tro att vara en kristen. Men den finns där. Och den finns där som en ros som slår ut till vår glädje och den ger ifrån sig en doft av salighet.

Denna lära uttrycker det som Jesu vänner i alla tider förstått, när de en längre tid har levat tillsammans med Jesus: Jesus är inte bara en verklig människa och en märklig människa. Han är verklig Gud!

Jesus är sann Gud. Gud valde detta sätt att komma till oss. Ty Gud har inte glömt bort oss här på jorden. Han letar sig fram till oss genom detta barn i Betlehem. Maria, en enkel tonårsflicka från Nasaret, blir Guds redskap, när han vill komma till oss. Jesus är SANN GUD. Han är verklig Gud. Han kan hjälpa oss. Han har himmelska resurser till sitt förfogande.

Men Jesus är också SANN MÄNNISKA. Han är en verklig människa, född av Jungfrun Maria. Detta betyder att Jesus vet vad det vill säga att leva här på jorden. Det ligger en stor och rik tröst i detta. Han känner alla våra problem. Han är vår broder, som vi vägar gå till med allt som är svårt. Sann Gud och mänska sann, oss arma människor frälsa från synd och död han kan.

Nu andas vi in rosens doft av salighet och sjunger vers 3.

Vi läser psalm 113, vers 40 Jesus, dem som klagar i denna jämmerns dal
nu med din hjälp ledsaga till himlens högtidssal.
Ja, i din faders hus låt oss dig evigt lova
i salighet och ljus Jesus har två namn.

1. Jesus.

Josef får denna befallning av ängeln: Du skall ge honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder.

Namnet Jesus betyder: Herren frälsar. Det namnet säger oss att här finns någon som kan ta hand om vårt förflutna. Varje synd har ett snöre i sig som binder och låser oss och tynger ned oss och gör att vi inte begriper oss på oss själva. Men där Jesus får ta hand om synden blir vi lösta från varje låsning. Var och en som åkallar detta namn Jesus skall blir räddad (Rom 10: 13).

Men Jesus har i dagens text ännu ett namn:

2. Immanuel.

Matteus säger att allt detta skedde för att det som sagts genom profeten skulle uppfyllas: Jungfrun skall bli havande och föda en son och man skall ge honom namnet Immanuel (det betyder: Gud med oss).

När Jesaja får bära fram denna profetia var det en hård och svår tid för Israel. Främmande härar marscherar upp. Marschstegen ekar mellan bergen. Blodet flyter och tårarna rinner. När konungen och hans hov får veta detta skakades konungen och hans folk som när skogens träd skakas av stormen. (Jes 7:2) Man ropar till Gud. Har Gud glömt bort sitt folk?

Då träder Jesaja fram och talar om jungfrun som skall föda en son, och hon skall ge honom namnet Immanuel, 'Gud med oss' (Jes 7:14).

Detta budskap, som bäddas ned som ett frö i den gammaltestamentliga jorden, det spirar upp och växer i Betlehem.

Vi är inte ensamma. Gud är med oss.. Detta budskap finns i Matteus första kapitel. I Matteus sista kapitel hör vi orden: Jag är med er alla dagar till tidens ände. (Matt 28:20).

Det är löftet till alla dem som genom dopet och tron vill höra ihop med Jesus. Det är löftet att Han är med då vi går ut ur oss själva och vår egen lilla värld till nödens barn, till dem som klagar och gråter i denna jämmerns dal. Då får vi se hur han som föddes i Betlehem, han som heter, Jesus – Herren frälsar och som heter Immanuel, Gud med oss, leder dem och oss och alla förlorade söner och döttrar till Faderns hus där vi får evigt lova honom i salighet och ljus.

Vi ber och sjunger denna vers 4. Du Ordbrukare Du rekommenderas att försöka hitta en stilla stund i en stilla vrå där du gnolar på psalmen 113 och får andas in rosens doft av kärlek och glädje in i ditt mörker tar du med dig dessa Julljus ord Var inte rädd för att ta till dig Maria … ty barnet i henne har blivit till genom den helige Ande … … ge honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder.” (Matt 1:20-21 folkbibeln)

... ge honom namnet Immanuel

(det betyder: Gud med oss).

(Matt 1:23) Ur bibelskolans skattkammare Agneta Enander: Bibelfönstret: Krubbans hemlighet